

13. Рудык Н. Схемы развития бизнеса / Н. Рудык // Менеджмент і менеджер. – 2009. – № 1. – С. 12–16.
14. Кизим Н.А. Организация крупномасштабных экономико-производственных систем / Н.А. Кизим. – Х.: Бизнес Информ, 2000. – 108 с.
15. Гончарова О.В. Альянсні форми управління у глобальному середовищі / О.В. Гончарова // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 14. – С. 43–49.
16. Каленська Т.В. Транскордонні стратегічні альянси ТНК: [монографія] / Т.В. Каленська. – Ірпінь: НУ ДПС України, 2010. – 150 с.
17. Грінін В.Г. Використання досвіду транснаціональних альянсів і союзів євро регіонів / В.Г. Грінін // Вісник Східно-українського національного університету ім. В. Даля. – 2011. – № 2. – Ч. 1. – С. 53–58.
18. Gomes-Casseres B. Alliance Strategies of Small Firms / B. Gomes-Casseres // Small Business Economics. – 1997. – № 9. – Р. 33–44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.alliancestrategy.com/PDFs/BGC%20SmallFirmAlliances%20SBE97.pdf>.
19. Маргретта Дж. Ключевые идеи. Майкл Портер. Руководство по разработке стратегии / Дж. Маргретта; пер. с англ. А. Калинина. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 272 с.
20. Jolly D. Alliance strategy: linking motives with benefits / D. Jolly // European Business Forum. – 2002. – № 9. – Р. 47–50.
21. Лайкер Дж. Дао Toyota: 14 принципов менеджмента ведущей компании мира / Дж. Лайкер; пер. с англ. – М.: Альпина Паблишер, 2013. – 400 с.
22. Каїра З.С. Стратегічні альянси: [навч. посіб.] / З.С. Каїра, А.І. Омелянчук, О.В. Іванова. – Д.: Юго-Восток, Лтд, 2006. – 204 с.

Охрименко Е. В.

Национальный авиационный университет

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АНАЛИЗУ СТРАТЕГИЧЕСКИХ АЛЛЯНСОВ

Резюме

Статья посвящена обобщению теоретических аспектов исследования стратегических альянсов компаний. Осуществлен анализ научных подходов к определению сущности понятия «стратегический альянс». Определены основные черты стратегических альянсов. Путем отделения от иных форм сотрудничества компаний установлены границы понятия.

Ключевые слова: стратегические альянсы, компании, сотрудничество, ТНК, сущность, черты.

Okhrimenko O. V.

National Aviation University

THEORETICAL APPROACHES TO THE STRATEGIC ALLIANCES ANALYSIS

Summary

The article deals with theoretical aspects of companies strategic alliances. The analysis of scientific approaches to defining an essence of strategic alliances concept is done. The main features of strategic alliances are identified. The scope of the concept is determined by separating strategic alliances from other forms of companies' cooperation.

Keywords: strategic alliances, companies, cooperation, TNC, essence, features.

УДК 339.166.5

Стадник О. І.

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

У статті викладено результати досліджень щодо поняття та ознак інтелектуальної власності, доведено, що на сучасному етапі розвитку пріоритетним ресурсом є знання, котрі є визначальним чинником міжнародної конкурентоспроможності в глобальному середовищі.

Ключові слова: інтелектуальна власність, майнові та немайнові права, економічний розвиток.

Постановка проблеми. Власність є категорією, яка визначає основу системи господарських відносин. Враховуючи останні тенденції, пріоритетним стає аналіз поняття та ознак інтелектуальної власності, оскільки саме інтелектуальна власність, законодавчо легітимізована, дає змогу отримати прибуток, розширити доступ на нові ринки, змінити конкурентноздатність господарюючого суб'єкта.

Найбільшу цінність як для держави в цілому, так і для компанії зокрема відіграє творча (креативна) праця, відповідно, формування умов для її ефективної організації є важливим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів інтелектуальної власності присвячені роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних фахівців: О. Бутнік-Сіверського, М. Пала-

дія, О. Святоцького, П. Цибульова, В. Чеботарьова, П. Крайнева, В. Зінова, А. Козирева, О. Новосельцева, В. Базилевича. Інновації та їхня роль в економічному зростанні досліджували фахівці міжнародних організацій, зокрема, Організації економічного співробітництва і розвитку (Organization for Economic Cooperation and Development) та університетських наукових центрів.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Повільні, але стійкі світові процеси і тенденції, що спостерігаються у суспільстві, підказують нам, що людство із стану переважно біологічної природи поступово переходить у свою нову характеристику – в переважно інтелектуальну природу, де є свої, більш складні закони і закономірності. Розуміння і використання даних законів та закономірностей дає наростаючий мультиплікативний і синергетичний ефекти. Інтелектуалізація законодавства і нормотворчості, судової системи та великих корпорацій у всіх світових суспільних процесах найбільш інтенсивно проявляється там, де інтелектуальна еліта дані тенденції бачить, розуміє та підтримує.

Використання інтелектуальної власності в якості одного з головних ресурсів економіки – єдиний шлях для підтримки лідируючого положення у світовій економіці для країни, яка відчуває нестачу у природних ресурсах.

Метою статті є розкриття сутності інтелектуальної власності як економічної категорії; історичне становлення інтелектуальних активів; висвітлення форм та ознак, огляд майнових та немайнових прав, що пов'язані з інтелектуальною власністю; аналіз наслідків використання об'єктів права інтелектуальної власності для підприємств.

Основні результати дослідження. Нові знання продукуються і розповсюджуються нерівномірно. Швидкість цього процесу і ступінь його ефективності залежить від створених умов зі сторони держави і політики окремих господарюючих суб'єктів, від сприйняття творчої праці і ставлення до її результатів. Визначну, з точки зору кінцевої ефективності процесу, роль в становленні інтелектуальної власності відіграє довгострокова науково-промислова політика держави, інституційне оформлення і вдосконалення законодавчої бази в області інтелектуальної власності. Це особливо чітко спостерігається через процедуру патентування та охорони авторського права. Світовий досвід говорить про те, що держава повинна брати участь у фінансуванні науки та нових технологій.

Виклад основного матеріалу. Інтелектуальна власність є важливим елементом інноваційного розвитку країни, умовою модернізації її господарської діяльності. Роль інтелектуальної власності в економічному розвитку зростає в усьому світі, випереджаючи значущість засобів виробництва та природних ресурсів. Сьогодні матеріальні цінності створюються за рахунок запровадження нових технологій, тобто використання творчих знань у виробництві товарів та послуг.

Римському праву був відомий поділ речей на «тілесні» та «безтілесні», який зустрічається в Інституціях Гая. В якості ілюстрації того, що потрібно розуміти під безтілесними речами Гай наводить право спадкування, право узуфрукта і зобов'язальне право. Порівнюючи дані приклади Гая з теперішнім розвитком науки потрібно визнати, що, розділяючи речі на тілесні та безтілесні, Гай розумів під останніми не речі у вигляді предметів зовнішнього світу, а саме права. При спробі застосувати режим власності до інтелектуальних прав має місце пара-

докс «право на право», «безтілесні речі» Римського права не можуть повністю служити ефективним інструментом регулювання відносин інтелектуальної власності. Раціональна логіка західного мислення (логіка послідовної рецепції) і ще більш розгорнута логіка економічного розвитку підказали необхідність розповсюдження режиму власності також і на нематеріальні об'єкти.

Вперше термін «інтелектуальна власність» вжив у 1845 році Чарльз Вудбарі (*Charles Woodbury*), суддя Окружного суду штату Массачусетс в рішенні по справі *DAVOLL et al. v. BROWN* [1]. В Європі вперше цей термін вжив Альфред Ньон (*Alfred Nion*) у своєму трактаті «*Droits civils des auteurs, artistes et inventeurs*» (перек. «*Цивільні права авторів, артистів та винахідників*»), що був вперше опублікований у 1846 році.

Справжня історія терміну почалася у 1967 році. Зокрема, тоді офіційно вперше запроваджено у міжнародному праві термін «інтелектуальна власність» Стокгольмською конвенцією про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Згадана міжнародна інституція доклала багато зусиль для світового визнання для закріплення терміну, який є ключовою складовою частиною її назви.

У 1974 році ВОІВ отримала статус однієї з 16-ти спеціалізованих організацій ООН. Нині членами ВОІВ є 188 держав, зокрема і Україна, яка, до речі, стала однією із засновників ВОІВ. На засіданнях організації статус спостерігача отримали близько 250 міжнародних неурядових організацій.

Як зазначає В.Д. Базилевич, нині інтелектуальна власність характеризується досить тривалою історією розвитку, зумовленою поглибленням поділу праці та виокремленням інтелектуальної праці в особливий вид ринкової діяльності, а також специфічними економічними умовами і правовими традиціями конкретних країн [2, с. 131].

На думку сучасних дослідників, еволюція відносин інтелектуальної власності нерозривно пов'язана з еволюцією господарської життєдіяльності людства та включає такі етапи:

- доіндустріальний (існування системи привілеїв на використання технологій, товарних знаків, авторських прав, що надавалися державою);
- індустріальний (прийняття національних законів та законів про авторське право; розвиток міжнародної торгівлі патентами, ноу-хау, товарними знаками, об'єктами авторського права та укладання важливих міжнародних угод у цій галузі);
- постіндустріальний (формування та розвиток глобального ринку об'єктів інтелектуальної власності, інтенсивний розвиток внутрішньофірмової міжнародної торгівлі ліцензіями в межах ТНК, створення Світової організації інтелектуальної власності (1967), впливових регіональних організацій у цій сфері тощо).

На відміну від фізичної праці, результатом якої зазвичай є речі, інтелектуальна діяльність є розумовою творчою працею людини у галузі літератури, мистецтва, науки і техніки. Свідомо діють усі люди, що виконують ті чи інші трудові операції.

На думку Каміла Ідріса, інтелектуальна власність – це термін, що описує ідеї, винаходи, технології, твори мистецтва, які є нематеріальними при їхньому створенні, але потім стають цінностями в матеріальній формі, як і кожен інший продукт. Інтелектуальна власність є комерційним застосуванням творчої думки для розв'язання технічного або художнього завдання. Вона не є продуктом сама по собі, а являє собою особливу ідею,

що стоїть за цим продуктом, або спосіб, яким ця ідея виражена, або ж відмітний характер того, як цей продукт названий або описаний [3].

У правовому розумінні інтелектуальною є не виробничо-матеріальна, а духовна діяльність. Об'єктами інтелектуальної власності є результати інтелектуальної діяльності та прирівнені до них з точки зору способів захисту засоби індивідуалізації юридичної особи, продукції та послуг. Головним критерієм при віднесенні таких об'єктів до об'єктів інтелектуальної власності – наявність правової охорони, що означає визнання виключних прав правовласника на такий об'єкт [4].

Із врахуванням різних теоретико-методологічних підходів, сформованих представниками провідних наукових шкіл та напрямів економічних шкіл, трактування терміна «інтелектуальна власність» можна розглянути крізь призму таких підходів.

Етико-економічний підхід виокремлює відносини інтелектуальної власності як дійсне буття особистості, оскільки людина здатна відчувати лише те, що не є її субстанціональною сутністю. Тому розум, здібності, моральні та релігійні переконання окремих індивідів характеризуються ознакою невідчужуваності, а ступінь розвитку особистості, її свобода визначають повноту розвитку відносин власності того чи іншого суспільства.

У рамках соціально-економічного підходу інтелектуальну власність розглядають як історично сформовані суспільні відносини, що складаються між суб'єктами господарювання з приводу привласнення результатів їх інтелектуальної діяльності. Основний акцент зміщується на майнові суспільні відносини, пов'язані із створенням та використанням інтелектуальних продуктів як специфічного об'єкта товарно-грошових відносин.

Економіко-правовий підхід розглядає інтелектуальну власність, характеризуючи її крізь призму двоїстого економіко-правового характеру, що розкривається через єдність економічних та юридичних відносин.

Прихильники інституціонального підходу здійснюють відповідні дослідження завдяки поєднанню трьох основних теорій: прав власності, трансакційних витрат та економіки права. Інтелектуальна власність трактується як санкціоновані поведінкові відносини, що виникають у зв'язку з існуванням благ і стосуються їхнього використання.

Згідно з класифікацією ВОІВ, інтелектуальна власність означає творіння людського розуму: винахідництво, літературні і художні твори, символіка, назви, винаходи і взірці, що використовуються в торгівлі. Інтелектуальна власність поділяється на дві категорії: *промислова власність*, яка включає винаходи (патенти), товарні знаки, промислові зразки і географічні показники його виходу; і *авторське право*, яке включає літературні і художні твори, такі як романи, вірші і п'єси, фільми, музичні твори; і творча культура, така як рисунки, картини, фотографії і скульптури, а також архітектурні споруди. *Суміжні права* включають права артистів-виконавців на їх виконання, права виробників фонограм на їх запис і права інформаційних організацій на їх радіо- і телевізійні програми.

Закономірний розвиток суспільства (під розвитком розуміються будь-які події або дії, що приводять до певної зміни у історичному плані або у сфері свідомості) призводить до появи нових інноваційних виробництв, послуг, які мають в основі набагато більше простого відокремлення товарів від товарів конкурентів.

Відомо [5], що життєві блага у суспільстві здійснюються за допомогою їх створення у галузі матеріального та суспільного виробництва або за допомогою володіння уже створеними об'єктами. У першому випадку присвоєння здійснюється у науково-технічній, виробничій сфері, де зароджуються матеріальні та нематеріальні результати людської праці. У другому присвоєння виражається у можливості суб'єкта на власний розсуд використовувати життєві блага, які йому належать.

Так, в економічній теорії розрізняють такі види власності [5; 6]:

- матеріальна (речова) власність;
- інтелектуальна власність.

Об'єктом речової власності є матеріальний субстрат, що має обмеженість у просторі і використовується визначеною кількістю осіб. Об'єктом інтелектуальної власності може виступати ідеальний субстрат, що існує в зречевленій формі на матеріальному носії. Через нематеріальні властивості, об'єкти інтелектуальної власності одночасно можуть бути використані необмеженою кількістю осіб, одночасно в декількох місцях.

Охороноздатність є одним із головних критеріїв при віднесенні результатів інтелектуальної діяльності та засобів індивідуалізації до інтелектуальної власності.

Наявність музичного твору, захищеного авторським правом, спричиняє виникнення прав на виконання, обробку твору, тощо. Здійснення наукового відкриття (теорії) дає поштовх для дослідно-конструкторських робіт, результатом яких є промислові зразки, винаходи, тощо. Вперше в міжнародній практиці об'єкти права інтелектуальної власності були визначені у ст. 2 Конвенції, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності.

В Україні до об'єктів права інтелектуальної власності, згідно зі ст. 420 Цивільного Кодексу України [7], належать: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організації мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці.

В економічній та правовій літературі використовуються різні види класифікацій об'єктів права інтелектуальної власності. Найдавнішим є розподіл цих об'єктів на об'єкти авторського та суміжних прав та об'єкти права промислової власності. Найбільш сучасною та визнаною більшістю науковців є класифікація об'єктів права інтелектуальної власності за такими інститутами цього права:

1. Об'єкти авторського та суміжних прав.
2. Результати науково-технічної творчості.
3. Комерційні позначення (засоби індивідуалізації господарюючих суб'єктів).

За даними МВФ, кількість країн, що обмінюються технологіями, з 1960 р. збільшилася з 22 до 84, розширився обсяг щорічних ліцензійних операцій. Цей факт свідчить про те, що економічна роль такої форми права власності та ефект від його реалізації на світовому ринку набагато вищий, ніж експорт звичайних товарів.

У багатьох країнах сьогодні кожний відсоток росту ВВП приходить за рахунок впровадження нових прогресивних технологій, винаходів і матеріалів. На ці цілі США виділяє 3% від ВВП, Японія –

ще більше. Якщо виділяти менше 2% на наукові дослідження і дослідно-конструкторські розробки, науково-технічний потенціал країни відчутно знижується і країна переходить в розряд економічно відсталих. Україну до цього спонукає недостатнє фінансування сфери освіти. Із закладених в бюджет шести відсотків від ВВП на освіту 1990-х роках виділялося лише два відсотки. На нашу думку, така ситуація спостерігається нині. Зокрема, Президентом України підписано новий Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Проте прийнятий Бюджет на 2016 рік фактично не враховує потреб на його впровадження. Всього на видатки, пов'язані з дослідженнями, у 2016 році виділять 5,3 млрд грн, що у порівнянні з минулим роком, є зменшенням фінансування. Водночас планується збільшення витрат на дослідження у системі МОН (власне дослідження плюс внесок за участь у програмі Горизонт 2020), а також для Державного космічного агентства (223 млн грн).

У цілому світове нагромадження знань в останні роки відбувалося достатньо швидко. Важливими показниками рівня розвитку інноваційного потенціалу будь-якої країни є масштаб патентування. У 2014 р. найбільшу кількість міжнародних патентних заявок через ВОІВ було подано трьома телекомунікаційними гігантами з Китаю та США. У цілому на Китай на США за 2014 р. припадає 87% загальної кількості заявок, поданих згідно з Договором про патентну кооперацію (РСТ), це близько 215 000 заявок, що на 4,5% більше, ніж в попередньому році.

Китайська компанія Huawei Technologies Co., Ltd випередила японську компанію Panasonic Corp., записавши у свій актив 3 442 опублікованих заявок РСТ. На друге місце за кількістю поданих заявок у 2014 р. вийшла компанія Qualcomm Inc., що базується у США, яка має 2 409 опублікованих заявок, тоді як на третє місце вийшла китайська компанія ZTE Corp. з 2 179 заявками РСТ.

Три провідні заявники мають схожі структури заявок – переважна більшість складають заявки в галузі цифрового зв'язку. Далі йшли заявки і галузі комп'ютерної техніки та телекомунікації.

Серед 10 провідних галузей найбільш високі темпи росту відзначаються у сфері комп'ютерної технології (+19,4%), за якою слідує галузі медичної технології (+17,1%) та цифрового зв'язку (+14,5%).

У 2014 р. основною країною походження заявок за процедурою РСТ були США: число заявок склало 61492 і збільшилося на 7,1%. На другому місці була Японія з 42 459 заявками, що на 3% менше, ніж у 2013 р. Заявники з Китаю подали 25539 заявок: за рік їх кількість збільшилася на 18,7% [8].

Для того щоб науково-технічні розробки, технології, торгові марки отримали високу оцінку від споживачів, необхідний певний час. Крім того, значні інвестиції повинні бути спрямовані на створення продукту, який має специфічні характеристики, а також на інформування споживачів про специфічні риси товару за допомогою сигналів якості. Разом із тим значні витрати та тривалість процесу формування репутації дає змогу розглядати інноваційні процеси як потенційну перешкоду входу на ринок. У той же час технології, торгові марки, які зміцнені рекламою, збільшують обсяг інформації, що надходить до споживача, тим самим зменшуючи витрати пошуку та розширюючи набір існуючих альтернатив (що аналогічно збільшенню еластичності попиту, який має позитивний

вплив на конкурентний процес). Використання рекламних кампаній спрямовано на сегментацію ринку та збільшення ринкової частки фірми. Головне призначення інтелектуальної власності полягає у забезпеченні взаємодії, в основі якої знаходиться специфічний актив – бренд-капітал.

Ще у 1997 році компанія «Interbrand» опублікувала аналіз найдорожчих торгових марок «The World's Greatest Brands» (New York University, 1997), який вміщує 350 марок за чотирма категоріями: вага торгової марки (її вплив у межах своєї категорії ринку), «довжина» марки (розширення її поза межами своєї категорії ринку), «ширина» марки (її вплив на різні вікові групи, типи споживачів, регіональні ринки) та «глибина» марки (її здатність створювати споживчі переваги). На основі цих критеріїв компанією «Interbrand» були виділені 10 найкращих марок світу.

У 2015 році Бренд-консалтингове агентство Interbrand опублікувало шістнадцятий щорічний рейтинг 100 найдорожчих брендів світу Best Global Brands. Втретє поспіль рейтинг очолив бренд Apple з оцінкою вартістю 170,276 млрд дол. США, що на 43% більше, ніж торік. Другу сходинку займає компанія Google, яку експерти оцінили в 120,3 млрд дол. США, а третю – Coca-Cola з вартістю в 78,423 млрд дол. США.

До 2013 року виробник безалкогольних напоїв 13 років стабільно очолював рейтинг, але останнім часом демонструє не найкращі показники – лише за останній рік компанія подешевшала на 4%.

Примітно, що в першу десятку, окрім Apple і Google, входять ще чотири високотехнологічних компаній. Серед них такі IT-гіганти: Microsoft (67,67 млрд дол. США, 4-е місце), IBM (65,095 млрд дол. США, 5-е місце), Samsung (45,297 млрд дол. США, 7-е місце) і Amazon (37,948 млрд дол. США, 10-е місце). Facebook (22,029 млрд дол. США) поки відстає від лідерів ринку, але показує вражаючі результати зростання. Лише за останній рік компанія Марка Цукерберга додала у вартості 54%, що є найбільшим результатом в списку. Бренд найпопулярнішої соціальної мережі світу тепер займає 23-е місце.

Інші представники топової десятки: Toyota (49,048 млрд дол. США, 6-е місце), GE (42,267 млрд дол. США, 8-е місце), McDonald's (39,809 млрд дол. США, 9-е місце). Найбільше подешевшав люксовий бренд Gucci – на 14%, до 8,882 млрд дол. США (50-е місце).

У 2015 році в топ-100 увійшли п'ять новачків: Lego (5,362 млрд дол. США, 88-е місце), PayPal (4,251 млрд дол. США, 97-е місце), Mini (4,243 млрд дол. США, 98-е місце), Moët & Chandon (4,131 млрд дол. США, 99-е місце) і Lenovo (4,114 млрд дол. США, 100-е місце).

У рейтинг Best Global Brands потрапляють лише публічні компанії. Методологія враховує ступінь впливу торговельної марки на вибір покупця, частку прибутку бренду в нематеріальних активах компанії, силу бренду і ризики, що з ним пов'язані.

Для розкриття змісту власності використовуються наступні економічні категорії: «володіння», «користування» та «розпорядження». Володіння означає господарську владу власника над речю. Користування означає виділення з речі корисних властивостей шляхом виробничого чи власного споживання. Розпорядження – це здійснення щодо блага активу, що визначають його долю. Розпорядження проявляється у різних формах відчуження майна від його власника у формі продажу, здачі в оренду, обміну тощо [9].

Право інтелектуальної власності складається з майнових та немайнових прав. До майнових відносять: право володіти, право користуватися та право розпоряджатися; до немайнових прав – право на авторство, право на недоторканність твору, тощо [10; 11].

З володінням інтелектуальною власністю пов'язана низка майнових інтересів:

1. Втрати майна за рахунок втрати чи пошкодження інформації, недоцільності в патентуванні, тощо.

2. збитки та/або недоотримання прибутків. Це може відбуватися за рахунок нелегального виробництва, появи аналогічної продукції, виробництво якої базується на інших об'єктах права інтелектуальної власності.

3. Відповідальність перед третіми особами (професійна відповідальність патентних повірених).

Висновки. Підсумовуючи, можна зазначити, що трактування інтелектуальної власності в сучасній науці характеризується плюралізмом підходів та ідей. Проведений аналіз дав змогу встановити найбільш значущі наслідки для економіки підприємства, що використовує об'єкти права інтелектуальної власності. Серед цих наслідків можна відокремити позитивні, що сприяють зростанню прибутків (як за рахунок підвищення конкурентоспроможності продукції компанії, так і за рахунок отримання додаткових доходів від ліцензування), стимулюють розвиток інновацій, забезпечують тимчасове монополістичне становище підприємства на ринку. Проте використання об'єктів права інтелектуальної власності призводить до збільшення витрат, пов'язаних з процедурою патентування, реєстрацією торгового знаку.

Список літератури:

1. Circuit Court, D. Massachusetts. DAVOLL et al. v. BROWN. Oct. Term, 1845. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rychlicki.net/inne/3_West.L.J.151.pdf
2. Базилович В.Д. Інтелектуальна власність: підручник / В.Д. Базилович. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2014. – 671 с.
3. Ідріс К. Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання [Текст]: [пер. з англ.] / К. Ідріс. – К.: Укрпатент, 2006. – 372 с.
4. Аблезгова О.В. Коммерческое использование интеллектуальной собственности в России и зарубежных странах [Текст] / О.В. Аблезгова. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2006. – 300 с.
5. Іноземцев В.Л. Собственность в постиндустриальном обществе и исторической ретроспективе [Текст] / В.Л. Іноземцев // Вопросы философии. – 2000. – № 2. – С. 6.
6. Круш П.В., Депутат В.І., Тульчинська С.О. Основи економічної теорії: навчальний посібник / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської [Текст] / П.В. Круш, В.І. Депутат, С.О. Тульчинська. – К.: Каравела, 2008. – 448 с.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (за станом на 05.02.2016 р.) // Відомості Верховної Ради України від 03.10.2003 р. – 2003 р., № 40.
8. Торговые марки и Патенты в Украине, ЕС и СНГ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patentresult.ua/ua/news/naybilsha-kilkist-mizhnarodnyh-patentnyh-zayavok-rst-podano-telekomunikacijnymy-firmamy.html>
9. Круш П.В., Депутат В.І., Тульчинська С.О. Основи економічної теорії: навчальний посібник / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської [Текст] / П.В. Круш, В.І. Депутат, С.О. Тульчинська. – К.: Каравела, 2008. – 448 с.
10. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України: навчальний посібник [Текст] / О.А. Підпригора, О.О. Підпригора. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
11. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суйні Ю. Управління інтелектуальною власністю / за ред. П.М. Цибульова: монографія [Текст] / П.М. Цибульов, В.П. Чеботарьов, В.Г. Зінов, Ю. Суйні. – К.: «К.І.С.», 2005. – 448 с.

Стадник О. И.

Киевский национальный экономический университет
имени Вадима Гетьмана

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ КАК ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КАТЕГОРИИ

Резюме

В статье изложены результаты исследований относительно понятия и признаков интеллектуальной собственности, доказано, что на современном этапе развития приоритетным ресурсом являются знания, которые становятся новой актуальной основой конкурентоспособности деятельности экономических субъектов в современной глобальной хозяйстве.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, понятие и признаки интеллектуальной собственности, имущественные и неимущественные права, экономическое развитие.

Stadnyk O. I.

Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF INTELLECTUAL PROPERTY AS ECONOMIC CATEGORY

Summary

The article presents the results of research on the concepts and features of intellectual property, it is proved that at the present stage of development, a priority resource is knowledge that are relevant basis for new economic competitiveness of businesses in today's global economy.

Keywords: intellectual property, concepts and features of intellectual property, property and non-property rights, economic development.